

УДК 338.4, 620.95

Ірина Гураль, Ольга Владимир

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ

Iryna Hural', Olha Vladymyr

ECONOMIC AND SOCIAL ASPECTS OF BIOFUEL PRODUCTION IN UKRAINE

Гострою проблемою сьогодення є погане забезпечення енергоносіями, які мають вплив як на економічний розвиток країни, так і на підвищення добробуту населення. Залежність України від імпорту нафти, зокрема, російської, спонукає шукати нові альтернативні джерела енергії. Підвищення цін на енергоносії та невпевненість в стабільності та надійності постачальників нафти призвело до занепокоєння серед країн-імпортерів нафти в усьому світі. Це, в свою чергу, призвело до зростання зацікавленості таким відновлюваним джерелом енергії, як біопаливо.

Біопаливо – це будь-яке паливо, яке містить (за об'ємом) не менш ніж 80% матеріалів, отриманих від живих організмів, зібраних у межах десяти років перед виробництвом [1]. Перевагою біологічного палива порівняно з іншими типами палива є те, що воно повністю розкладається мікроорганізмами, і тому практично не шкідливе для навколишнього середовища.

Використання біоенергії – важливе питання енергетичної безпеки, особливо за умов зростання світових цін на енергоресурси. Відновлювана енергетика пропонує цікаві можливості для українського сільського та лісового господарства. Ці галузі виявились одним із джерел отримання альтернативної і, що найголовніше, поновлюваної енергії. Пшениця, цукрова тростина, кукурудза, картопля, цукрові буряки, рослинна целюлоза (сіно та силос) й олійна група сільськогосподарських культур – сировина для виробництва електроенергії, біобензинів та біодизелю. Сільське і лісове господарство пропонує й інші джерела виробництва біоенергії, які є досить дешевими. Це можуть бути відходи рослинництва, як, наприклад, солома, гній або комунальні відходи, які використовуються для виробництва біогазу, а також деревина.

Енергетичний потенціал біомаси в країні становить близько 27 млн. тонн на рік [2]. Сільськогосподарський сектор має значний потенціал постачання сировини, потрібної для виробництва біоенергії. Це може призвести до зменшення викидів парникових газів і піде на користь якості ґрунту й води, а також сприятиме біорозмаїттю.

Можливості для виробництва біопалива в Україні досить значні. Розвитку біопалива всередині країни сприяють інтереси з боку іноземних інвесторів, значний потенціал земельної площі, наявність законодавчої бази, зацікавленість щодо розвитку відновлюваних джерел енергії різними науковими установами та громадськими організаціями. Поступове подолання наслідків економічної кризи в Україні та зміцнення сировинної бази безумовно призведе до активізації будівництва біопаливних заводів, зокрема, й з іноземними інвестиціями.

Біопаливо сьогодні розглядається в Україні як вагома альтернатива традиційному пальному. Виготовлення готового продукту в найближчі роки є набагато вигіднішим для української економіки, ніж експорт сировини, в основному в Польщу та Німеччину. Проте слід зауважити, що виробництво біопалива в промислових обсягах ще не налагоджене так як, наприклад, у Німеччині, яка займає лідируючі позиції з виробництва біодизелю в Європейському Союзі. Перші проекти почали з'являтися у 2006-2007 роках, але у зв'язку з кризою більшість з них були призупинені. Іноземним та українським інвесторам необхідна хоча б мінімальна впевненість у тому, що ринок біопалива буде розвиватися і одержить підтримку держави. Першим кроком в цьому напрямку є закон «Про розвиток виробництва і

споживання біологічних видів палива», ухвалений Верховною радою 24 травня 2012 року. Раніше виробництво біопалива регламентувалося більш загальним законом «Про альтернативні види палива», який, окрім іншого, регламентував виробництво твердих – пелети, гранули, брекети – і газоподібних видів палива і не міг повною мірою враховувати нюанси виробництва і вжитку біопалива. Новий закон визначив типи палива, які можна віднести до біопалива. Це біоетанол, біопальне моторне, біопальне дизельне, сумішеві види пального, компоненти, виготовлені з біологічної енергетичної сировини для змішування з традиційними видами пального, біоводень, біогаз, ЕТБЕ, виготовлений з використанням біоетанолу. Держава готова сприяти збільшенню частки сумішевого бензину та дизельного пального, що містить біоетанол. Так, з ухваленням нового закону прогнозовано зростання частки будуть розподілені наступним чином (табл.1):

Таблиця 1 – Прогнозоване зростання частки біопалива у загальному виробництві

Частка в загальному виробництві	2012	2013	2014	2015
Дизельне біопальне з вмістом етилових або метилових ефірів жирних кислот, отриманих з рослинних олій і тваринних жирів	2%	5,75%	10%	20%
Сумішеві бензини та моторне пальне з вмістом біоетанолу	2%	5,75%	15%	20%
Біопальне в містах з населенням більше 500 тис осіб	5%	10%	15%	30%

На нашу думку, впровадження сучасних інноваційних технологій у сфері енергозабезпечення в Україні сприятиме:

- зменшенню залежності економіки нашої країни від країн-експортерів нафти і газу;
- підвищенню енергетичної та національної безпеки країни;
- значному поліпшенню екологічної ситуації;
- розв'язанню проблем агропромислового комплексу.

Очевидно, що усе це позитивно впливатиме на економічний розвиток країни, на підвищення добробуту населення. А також сприятиме виходу України на абсолютно новий якісний щабель взаємовідносин з іноземними державами й позиціонуванню нашої країни як держави з європейським рівнем економічної та екологічної безпеки.

Література

1. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki>

2. Дубровін В. Біоенергія в Україні – розвиток сільських територій та можливості для окремих громад: Науково-методичні рекомендації щодо впровадження передового досвіду аграрних підприємств Польщі, Литви та України зі створення новітніх об'єктів біоенергетики, ефективного виробництва і використання біопалив / В. Дубровін, А. Гжибек, В. Любарський. – Каunas: IAELUA, 2009. – 120 с.